

have ikke Penge dertil, i alt Fald ikke uden ny Skatter; vi ere saa at sige paa Bunden af Statskassen, vi kunne ikke blive ved paa den Maade med at vedtage Reformen, uden at vi faa tilsvarende ny Skatter. Men saa er det dog forunderligt, at man bestandig har Raad til Apanager og Krigsudgifter; i den Retning generer man sig ikke. Selv der, hvor man skulde synes, at der i alt Fald tilnærmelsesvis er nok i Forvejen, har man Raad til at gaa videre; der betænker man sig ikke. Man kan i alt Fald ikke vente, at det menige Folk skal lade være at reflektere over en saadan Politik, thi Sagen er jo den, at det er ikke dem, der ønske at bevare Kongemagten og at se Kongefamilien leve godt her i Landet, som alene betale det. Langt fra! Nej, hvem er det, der skal betale disse Penge? Det er selv den allerfattigste i Landet, der skal være med til at betale det, som en enkelt Mand skal leve godt for; selv den allerfattigste Mand maa gennem den indirekte Beskatning af selv det allertavestige Livsophold for ham og hans være med til at betale det, der skal gives til den enkelte Mand og til hans mere heldige Tilværelse. Det er noget, som selvfølgelig mere og mere i stedse større Udstrækning vil gaa op for Befolkningen. Jeg tror ikke, at det er heldigt for de bestaaende Forhold, for dem, der se paa det. Jeg tror, at man ser forskert, dersom man tror, at man vedblivende kan se bort fra, at den Slags Anskuelse absolut brede sig ude i Befolkningen. De ville sandsynligvis sige, at saalænge vi have en Kongefamilie o. s. v., maa vi sørge for, at den kan leve standsmessig, at den kan repræsentere Landet paa en værdig Maade, og jeg har ofte hørt sige — jeg nærer ikke den mindste Tvivl om Rigtigheden deraf — at vi have en Kongefamilie, som er et Mønster for en Kongefamilie, hvis Familieliv er et Eksempel for ethvert Kongehus. Jeg nærer ikke mindste Tvivl derom; selvfølgelig har jeg ikke noget personligt Kendskab dertil, men jeg tvivler ikke derom. Jeg og mange af mine Meningsfæller med mig blive saa ofte bestyldte for at ville ødelægge Familielivet, men lige saa ofte, som det er blevet sagt til os, have vi taget til Orde derimod og villet været med til at forbande det Samfund, som ødelægger Arbejdernes Familieliv, som forlanger, at Manden skal arbejde en uforholdsmæssig Tid, saa at der ikke bliver nogen Tid for ham til at være i sit Hjem, som forlanger, at baade Familiefaderen og Hustruen skulle arbejde saaledes, at de snart ingen Tid have til Familielivet. Den eneste Tid, der bliver tilovers for Arbejderen til at være i sin

Familie, er maaske den, som han arbejdsløs maa tilbringe i sin fattige Stue, hvis Væsten da ikke smider ham ud. Dette Forhold er imidlertid ikke hyggeligt eller opbyggeligt for Familielivet. Jeg har altsaa intet imod, at der kan bidrages til, at der leves et godt og smukt Familieliv, naar det kun kan blive Tilfældet for alle dem, der ønske et saadant opretholdt. Men der er jo tillige en anden Side af denne Sag, som til Dels er bleven fremdraget af den første ærede Taler (Hørup), og det er dette, som jeg ogsaa har bemærket tidligere, at Byrden, som fremkommer ved Førelsen af dette Familieliv, bæres ikke af dem, der føre det, men af dem, der have saa daarlig Raad til at bære den, at de ikke have nok til sig selv, end sige at de kunne affe noget til, at andre kunne leve bedre end de selv. Jeg tror ikke, det er til Gavn for dette inderlige Familieliv, som vort Kongehus sikkert fører, at Byrden af at ernære det Afkom, som det medfører, bestandig væltes over paa den hele Befolkning. Jeg tror, at man derved vil maa det modsatte af, hvad man sikkert tilstræber, nemlig at tilsikre Kongefamilien en Tilværelse, som den selv og Landet efter deres Stilling kunne være tjente med. Man naar derved at bringe Anskuelser op i Befolkningen, som faa den til at indse, at i Længden er den Tilstand, som hidtil har været til Stede, uholdbar, og at vi maa ind paa en anden økonomisk Politikk, dersom det skal lykkes os i vort lille Land at fremkalde den Tilstand i økonomisk Henseende, som vi sikkert alle ønske. Derfor kan jeg ikke være med til at stemme for denne Sags Overgang til 2den Behandling.

N. Andersen (Odense Amts 2den Valgtres): Det er et Ord, der kaldt fra det ærede Medlem for Københavns Amts 4de Valgtres (Hørup), der foranlediger mig til at tage Ordet. Det ærede Medlem gjorde sig nemlig skyldig i en faktisk Urigtighed, som jeg skal tillade mig at paavise. Det ærede Medlem sagde, at den nuværende Konge havde den samme Civilliste som hans Forgænger, men det er jo ikke rigtigt. Frederik den 7des Civilliste var 800,000 Rigsdaler, og vor nuværende Konges er 1 Million Kr. Der er altsaa en Forskel paa den forrige og vor nuværende Konges Civillister af 600,000 Kr. Det var, tror jeg, nærmest Hensynet til Hertugdømmernes Afstaaelse og Monarkiets derved fremkaldte Indskrænkning, der foranledigede denne Medsættelse af Civillisten; men en saadan Medsættelse fandt Sted, og derfor mener jeg, at det bør ikke staa uimodsiget, naar det ærede Medlem fra